

Τίττελέ φοί κε Ρωλι uu Κορεντι πικό n wói

Lελεε ρίτελέ ντί κέμεε ní we

Kορεντι ye πεε Kιρεσι κετῆ κέμεε kuyu píima λε. Nsoipuri μεε kei n finu rín kumúηέ μά. Pikireki ne Róm pikó ne ketuηeleeme pikó inyóηense ye πεε kei we. Ρωλι yeε Uléεcaα icápine yeε Κορεντι-i ní we karií (UPM 18:1-18). Ρωλι uu kei tone yare aηmῆ até kumúηέ, uu tíyese mpuri sane pikó api Uléεcaα icápine loni. Efeesi kuyu-i ke Ρωλι uu n tóne ai náηai kuu ye ρίτελέ ντί n wói (16:8).

Lῆ nnya kuu ri n wói ye nni: Kulowee keyo pikó kuú ne kō te Uléεcaα icápine ye kériine, písoi pin Kirisi pitume tési. Te pitele ne mefine kópe ye icápine κέμεε lonle (1:11). Melírū, Uléεcaα icápine pikó πεε Κορεντι-i ní we ye ρίτελέ u papole pin isímé u písei.

Lῆ ke ifaaci iyē ii n kériinelῆ ye nni:

1. Anó kuu isímé kapi u m písei kecáá m πεεε (1-6): Nsímé kapi rin-yóó μεε nkpéē, aí πεπεε n tin-yóó. Yeesu Kirisi pitume ye pinnéí Uléεcaα pikeikó λε (1:10-4:21) Mefine kópe nsímé (5:1-6:20)
2. Menóyóó piicóη mpehῆ mpehῆ kecáá (7-15): Písoηne ne ritáne pitone (7) Inyékii ne inyóηensesare kecáá nsímé (8.1-11:1) Icápine κέμεε mewee ne Upíima kupéneco iluke (11:2-34) Nfáasone ihεε ne lῆ kari yé ne i n keisi (12-14) Nkpō κέμεε meyise (15)

3. Lẽ ke Pɔɔli uu piwai ní la ne iyáhaa kuú ne rítelé ntí tenese (16).

Iyáhaa

¹ Nẽ Pɔɔli ke Uléécaá uu umela kémee m pansese Kirisi Yeesu utume ne unécɔ Sɔsitéeni,

² tɔɔ Uléécaá icápiné pikó pɛe Korēnti-i ní we rítelé ntí wólu. Tɔ pẽ nnéi ke Uléécaá uu n lése uu iyaa yekei uu pi ne Kirisi Yeesu péne uu pi pansese upikó yáasi. Tɔ kɔ pẽ nnéi pɛe mpá yei-pɔ ní we, pin kesé Upíima Yeesu Kirisi rinyiri sélei yáasi. Yeesu Kirisi ye Piupiima le. Uyee kɔ t́ Upiima.

³ Urósáá Uléécaá ne Upíima Yeesu Kirisi piké ípɛelée nó nyíse api kɔ nkíninje nó he!

Lisone ke usoi uu ye Kirisi kémee nyé

⁴ Mpá píyei kam ye nó nnya Uléécaá pɔɔnɛse re u nó ne Kirisi Yeesu kupéneɔ kémee ípɛelée nó nyíse nnya.

⁵ U nó ne Kirisi kupéneɔ kémee mesɔhɔ nnéi nó hele ani panse linnéi kémee pimámá, aí ne tósu nsímé piyóó ne menyuwe kéméé.

⁶ Kirisi kecáá nsímé kari nó rin-yóó ye nókenémee iníní wale nsone.

⁷ Lẽ nnya, nó mpí nóo nní m mé te Urópíima Yeesu Kirisi yé keyáa umecire lese uu nyíse, nfáasone lihɛɛhe líka aí nó párlẽ.

⁸ Uléécaá uyẽ yé nó m múlẽ nɔn ne nyenu, aí ha ne keyáa tɔɔɔ tulu re ápi kape nókenécáá ncaai níka yé keyáa kẽ ke Upíima Yeesu Kirisi uu n sónti.

⁹ Uléécaá uyee nó n sée re nó ne Ukepípi, Urópíima Yeesu Kirisi nóké ripéne ye aseí ute le.

Μεκόόλεντενε μεε Kirisi pikó kecɔpe ní we

10 Pimáρεεε, νε Urópiima Yeesu Kirisi rinyiri νε νό pise ρε ani níσone n kómεινε, non kɔ nsímé nse símisi. Μεκόόλεντενε áμε kapε νόκενέεεε νε we, amá ani kesé lise νε n náási non kɔ kemúnjé kесе má.

11 Pinémáρεεε, Kulowee keyɔ pikó ye né símisi ρε íkeηene ye νόκενέεεε wele.

12 Liasei ρε pisoi pinyine ye νόκενέεεε we, api ye maa ρε Pɔli ke pē api tíkilē, picɔ ρε Apoloosi ke pē api tíkilē, picɔ api kɔ ρε Piyee ke pē api tíkilē. Picɔ pɔɔ kɔ ρε Kirisi ke pē api tíkilē!

13 Kirisi ye kériinelenleé? Yarε Pɔli kapi νό nnya kunapéékɔ kecáá kpu née Pɔli rinyiri kapí νε míni νό wóle?

14 Νε Ulééca ρəonεse kám Kirisipuusi νε Kayusi memáá νό úka ucɔ míni n wóle nnya.

15 Lē nnya, úka úu yé fe uké ρε rinényíri kapí νε míni νό wóle.

16 Νε léise ρε νε kɔ Sitefanaasi keyɔ pikó míni wole, amá ám pakare ρε νε kɔ unyine ucɔ piwóle rikpá.

17 Kirisi úu né tumme ρε ké pisoi míni wole, u né tummele ρε ké Nsímé Kεcire riyóó. Ai kesoipipi mesímésɔhɔ kamí νε n yóólē. Insá lē, Kirisi nkɔ kuu kunapéékɔ kecáá n kpu rín líka yoriye.

Yeesu Kirisi yeε Ulééca nnaηe νε umεwéesεsɔhɔ

18 Kirisi nkɔ kunapéékɔ kecáá nsímé ye πεπεε ncée m pɔ kέμεε nnírisimé le. Tó mpí riyu ke Ulééca uu n lɔ ye nyáni ρε Ulééca nnaηe ye mu.

19 Ulééca Nsímé ye maa ρε:

Né mpí πεε m músu ρε pi μεwéesεsɔhɔ má μεwéesεsɔhɔ caai,

am mpí pēē m músu rē pi menyuwē má menyuwē waisē méwoo.

20 Lē nnya, pepēē mewéēsēsōhō m má ne isé picélaa ne nfáani ketē nké pisíményuwē pin yei n we, piké léēmē piké símisi ké kō nké. Uléécaā ye nyíselē rē lē kapi ye ketē kecáá n sée rē mewéēsēsōhō ye nnírisimé lē.

21 Mesei ke sisoipipi ási ne simewéēsēsōhō cire fe síké Uléécaā céri kei kuu umewéēsēsōhō n lésē uu nyíse. Lē nnya ke Uléécaā uu rē u yé pepēē ne nsímé mmú mēē nní ní we yarē nnírisimé kēfa n tenē riyu lō.

22 Pisui fi rē pinsá mewaisaŋa n yē, ápi yé ŋmurei. Pikireki pōon mewéēsēsōhō wéési kelenē.

23 Amá Kirisi yēē kunapéékōó kecáá ní kpu nkó ke tōó símisi. Nsímé mmē nín Pisui fi kēēmēē kuŋmurei we rē piké ne kēfa n tenē, n kō mpuri sanē pikó kēēmēē nnírisimé lē.

24 Amá Kirisi yēē Pisui fi ne Pikireki pē ke Uléécaā uu n wéē kēēméē Uléécaā nnaŋe ne Uléécaā mewéēsēsōhō.

25 Lēlēē ní we yarē Uléécaā nnirisimé ye sisoipipi mewéēsēsōhō likó fele. Kei ke Uléécaā uu ye n wa yarē unárei ye sisoipipi rikōhō likó fele.

26 Ani ripaí, pimárecō, ani yénu isoi iyē kēēméē kaní pēē ní we Uléécaā uú ne nó wéē. Pē kani n nyáni rē pi mewéēsēsōhō má ne pináŋe-naŋe ne píyukōó ápi nókenécōpe kulúti we.

27 Lē ke sisoipipi asi n kpíílē tē linírikó ke Uléécaā uu ye kpísi uú ne lē ke sisoipipi asi n kpíílē tē mewéēsēsōhō likó séésē. Lē ke sisoipipi asi n kpíílē tē linárēikó ke Uléécaā uu ye kpísi uú ne pepēē m músu rē pi pináŋe-naŋe séésē.

28 Lelēē ái sisoipipi inipēē-i ríyu m má nēē lē kapi n lómiise nēē lelēē ái líka n tulaalē ke Uléécaā uu ye ne lelēē ye siinipēē n yi rifíse.

29 U ye lē wale re úka úu kapē ne n fe uké ukeyu-i umecire riñtaáse nnya.

30 Amá Uléécaā ye nō wéele uu nó kpisi uú ne Kirisi Yeesu nó péne. Uyēe merówéesesohō mee Uléécaā-i n léeri. Uyēe tíyesele kari Uléécaā inipēē-i aseī pite. Uyē nnya ke Uléécaā uu ró pansese upikó, uu akópe kēmēe ró lese.

31 Ai pēē nkpēni wai yare kai Nléécaasimé ritelé-i n wólaalē te: Uye un n la uké umecire ritaáse, uké lē ke Upíima uu n wa nnya umecire ritaáse.

2

Pòoli ye yóólē te pi Kirisi kunapéékó kēcáá kariī

1 Pimáreco, kam nókenémēe n hápō am Uléécaā nsímé aseī nyēe m pékaalē nó símisi, ái mesíményuwe píima menyine nēē awéesenō papē-papē anyine kam nē nó símisi.

2 Ne pēē kenéfa-i wale re ám kapē Yeesu Kirisi memáá linyine licō nókenémēe yé, aí ne tósu Yeesu Kirisi kapi kunapéékó kēcáá ní kariī.

3 Menárei kam nókenémēe hápō, nfasimé ne iwame píima in né lonaalē.

4 Ai menésíményuwe mee anélémpi nēē mmē kam n yóólē kēmēe pikēi wai. Amá Uléécaā Nfaasōne nnañe mee nó nyíse re mmē kam n yóólē ye aseī le.

5 Ai we re nónnéfatenē nké sisoipipi mewéesesohō kēmēe n leeri, amá li péé we yare nké Uléécaā nnañe kēmēe n leeri.

Uléécaá mewéésēsōhō

⁶ Amá mewéésēsōhō ke née kō pēpēē nfatēne kēmēē m pi céési. Ai sisoipipi née nfáani ketē nké mekó née ketē nké kecáá piyōōpi ipaa yēē keyáa n tenēne mekó.

⁷ Uléécaá mewéésēsōhō ke née pīsoi céési. Mekemēē ye címulē, mēn kō pékaalē. Uléécaá uké kelenē ketē ne keyómē n wa, u pēē yekeile re mekecáá kai yé ne ritiki arí ne umeyōōpi yēnu.

⁸ Ketē nké kecáá uyōōpi úka úu mewéésēsōhō mē ceri. Pin pēē mē n ceri, ápi yé pēē Upíima yēē meyōōpi n te kunapéékó kecáá karií.

⁹ Limēcō kai Nléécaasimé ritelé-i wólaalē te: Lē ke úka úu pí kai n yénaalē née ke úka úu pí kai n kómaalē.

Lē ke úka úu pí kai m múnjaalē te li we.

Lē nnéi ke Uléécaá uu wa uú ne pēpēē u rí la m mé.

¹⁰ Uléécaá ye ne Nfáasōne ritikilē uú ne tó li nyíse. Mesei ke Nfáasōne nn ye nḗpá yo perei, ticuruu aí ne Uléécaá simúnjē sēē keméē-pō m pékaalē péne.

¹¹ Usoi úye yēē yé fe uu lēlēē usoicō kefa-i ní we ceru? Insá uricuruu. Limēcō ke úka úu yé fe uké Uléécaá likó céri, insá Unfaasōne mecire.

¹² Ai kō nképēni re ketē kecáá kemúnjē kai tó hē. Amá Uléécaá yēē ípēelēē ró nyíse uu Unfaasōne ró hē tókē ye ne ulikó céri.

¹³ Ai sisoipipi mewéésēsōhō kari ye ne linsímé símisi. Amá lē ke Nfáasōne nn tó n céesi kari ye ne linsímé símisi. Pēpēē Nfáasōne m má kari pēē lē Nfáasōne likó céési.

¹⁴ Amá usoi nkó yēē úu Uléécaá Nfaasōne m má úu yé fe uké Nfáasōne likó kō. Li ye u n we yarē nnírísímé ye mu. Kai nní re uyēē Nfáasōne m má

ημανε γεε γέ fe uu liasei kom nnya, uyεε úu Uléécaa nfaa m má úu γέ fe uké liasei kō.

¹⁵ Usoi nkó γεε Nfáasone m má γεε γέ fe uu mpá yo ceru uu kóolene úka úu γέ nnyine yē uké u maa.

¹⁶ Li Uléécaa ritelé-i wólaalē te:

Wóo Upíima kemúnjé nyu?

Wóo γέ fe uu mesohó u kpá? Amá Kirisi kemúnjé ne tó kekó ye keσε le.

3

Uléécaa pikéikó kecáá nstmé

¹ Pimárecó, aseí kecáá ám fe ké ne nó símisi yare písoi पेε Uléécaa Nfaasone m má. Ne ne nó símisile yare písoi पेε pikemúnjé cire ne n sone, yare písoi पेε kó ne Kirisi pitiki kēmeε riwá n tiselē.

² Mmē kam nní nó n símisi γε we yare mεpe kapi γε kewá fenfēí n nyense, ái iluke mule-mule inyine. Li we re áni kahanε iluke mule-mule kuluke n tu. Ne nkpeni-me ricuruu, áni kahanε ikuluke n tu.

³ Li we re ái Uléécaa Nfaasone μεε nó séni. Ke kufatoi aku nní nókenécōpe ní we, áni kó kómēine, ái li lē nyíselenle re nō rinárei málee? Ai li lē nyíselenle re ái Uléécaa Nfaasone μεε nó séni?

⁴ Ucō γεε un m maa re: Pōli ke née tíkilē, ucō uu re: Apoloosi ke née tíkilē.

⁵ Wóo mpíi Apoloosi? Wóo mpíi Pōli? Nēnte tō ntónéi Uléécaa pikéikó kpárá le, kaí ne rintiki aní ne Yeesu kefa tene. Mpá úye γε upikei ke Upíima uu u mí pa waille.

⁶ Née kuléé támesi, Apoloosi uu míni ku yakasi, amá Uléécaa γεε ku peise.

⁷ Lẽ nnya, i uyee n tamesi yee linyine wa nee uyee mini ku n yakasi yee linyine wa. Ama Ulecaa yee ku m peise yee mpa yo wa.

⁸ Uyee n tamesi ne uyee mini n yakasi ye sale. Mpa ye ye pikecape sontile uke le kuu upikei n wa ihee yosi.

⁹ Ulecaa ke to ne kese keisi. No ye nkpeni wa yare ukecare nee ukulee kuu m mom.

¹⁰ Ulecaa ye ne kefa ne fennele uu tyese ami n we yare umome soho yee rikui n yekei, uco uu weri uu rikea mom. Le nnya, li pise re mpa ye uke n nyu re ye kuu rikea mom.

¹¹ Li we re rikui ye piyekei malenle. Tetee Yeesu Kirisi. Uka u fene uke rimema rifee rinyine rico yekei.

¹² Uye un wura nee nwoweni nee apare neiko nee ana nee ahoyui nee ayui n kpisi un ne rikui te kea m mo,

¹³ li keya sontile like mpa ye pikei lese like nyise. Nna ye ha ketuhaaneyaa ke ketune n wele, Ulecaa uu pee mpa ye likeikei nkemee waipo ai ne nyise re li nyami nee ai nyami.

¹⁴ Uye likeikei linsa nna mme kemee n tore, liute ye ihee yosi.

¹⁵ Ama ye liko lin n tore, uye ye loo. Ulecaa ye uriyu la, ama li pee wele yare nna kecape ke liute uu lomo uu leri.

¹⁶ Ani nyu re na Ulecaa keyo le, Unfaasone nn nokenemee wee?

¹⁷ Uye un ke n fori, Ulecaa ye ka liute fori. Li we re Ulecaa keko ye ke. Noo nni le ukeyo ke.

¹⁸ No uka u kape umecire kiraase. No ye un m musu re u kete nke kea sisoipipi meweesesoho ma,

liute uké pansē yarē uníri uu pēé nē meýíkíyiki wai uyēē mewéēsēsōhō m má.

¹⁹ Lē ke sisoipipi asi ye n sēe re mewéēsēsōhō ye Uléécaā kēmeē nnírisimé le. Lē nnya kai Nléécaasimé ritelé kēmeē wólaalē te: Mewéēsēsōhō pikó cire meḡmumpisōhō ke Uléécaā uu ye nē pi tí.

²⁰ Ai kō kpá re:

Upíima ye mewéēsēsōhō pikó simúnē nyule, un kō nyáni re ási ye líka yoriye.

²¹ Lē nnya, úka úu kapē ucō nē n tálē un nē umecire taáselē. Li we re nōō nḡpá yo te.

²² Liké Pōoli née Apoloosi née Piyēē née ketē nké nnéi kecáá likó née nfáa née nkpō née nfáani ketē nké likó née masí kepire likó, nōō nḡpá yo te.

²³ Kirisi yeē nṓ te, Uléécaā pōōn Kirisi te.

4

Kirisi pitume

¹ Lē nnya, li pise re písoi piké tó Kirisi pitume n nyáni re tō upikéikó le. Uléécaā ye uasei nyēē m pékaalē arónípe-i wale re tóké písoi a cereise.

² Li meýíkíyiki pise re pin úye anipe-i linyine n wa, liute uké aseí m má.

³ Ai né cōḡlē te nōké nē né túhaane née nōké písoi kēmeé nē ketahai né tone. Tinécúruu ám kō nka nē menécíre túhaane.

⁴ Am nnékópe nka kenémúnē-i nyáni. Amá ái pēe re lelēe nyíselē te nē aseí ute le. Upíima ḡmane yeē nnékó túhaane.

⁵ Lē nnya, áni kapē úka kecáá nka m músu Uléécaā itunḡe kuu n yekei iké kelenē tu. Ani Upíima

mekame m mē. Un píyei n ka, u yé metéi kémee lē nnéi lee kuḡmaha-i m pékaalē pékele uu pisoι simúnē see pisifa-i ní we pérése. Kei ke mpa úye uu yé pree uipakare yosi.

⁶ Pimárecō, tō ne Apoloosi kecáá nsímé kam kpísi ké ne meyu mmé asei nó céési. Ani kape ye n náasi nōké wa liké lelee n wólalē tifaau. Ai nyam te unyine uké ye rikókōri nnya usoi kecáá rikpá uu ne ucō n ḡmélu.

⁷ Wóo pó símisi re pō ne picō fe? Pōn yo m má, ái Uléécaā yee pó li hee? Kai nní Uléécaā yee pó pa, yo nnya kaa pree mepócíre táaselē yare ái unyine yee pó pa?

⁸ Li siwōō nkpéni lē nó tórilē hái! Nō nkpéni lē pimámá le! Nō nyu re nō iyóopi lele ái ne tō. Nōn pree mesei iyóopi n tū, li yé pree ró n láarú re tō ne nnō yé i tone.

⁹ Li né we yare ketóne píř-pō ke Uléécaā uu tō pitume yekei. Tō we yare pē kapi ye ne n túhaane pin la piké kukpépi-i pi kō. Ketē nké nnéi kecáá ne piléécaatumē ne sisoipipi inipee-i kari yánaalē.

¹⁰ Tō ne nkpéni Kirisi nnya panselē piníri, nōō pree ukupénecō kémee pansē pisōhō! Tōō pinárei, nōō pináḡe-naḡe. Nōō píyukōó, úka uu tō waiselē!

¹¹ Nkū ne nníré ye ró múilenle hái ne nkpéni ituḡe nnyí-i. Litanē-tane ye kō ró párilēnle. Ipépi-i karí we, ári kō ketóne yíkíyiki má.

¹² Tō ḡmóópulenle tōn ne arónípe keisi. Pin tō lámisi, amá tōn tinōō sōne pikēcáá símisi, pin tō wéékuselē tōn kahari.

¹³ Pisoι pin kerócáá nkópe n símisi, tō ye pi n kpurukeele. Hái ne nkpéni ituḡe nnyí-i pisoι ye ró

nyánile ketē nké kecáá yare ayúí pééi-pééi nées yare likpárákóó.

¹⁴ Am nsímé mmú nó wólu re isei iké nó wa, amá ne nó wólu re ké icélaa nó pa yare sinépipi lala kecire.

¹⁵ Mpá nòn n ka nòn písoi m má ápi kúkeentene we, pēe Kirisi nsímé kēmee nó n nyólu, ái re písáa kulúí kani lē má. Nées Nsímé Kecire ne ritiki amí ne wai Kirisi Yeesu kēmee núnésáa.

¹⁶ Lē nnya kam nó ñmóópúsélē te ani menécō n we.

¹⁷ Lē nnya kam kenépipi lala kecire Timotee nókenémee tumpō. U aseí ne Upíima tikilenle. U yé nó léise lē kam inésoi kēmee ne Kirisi n sónē, ne lē kam nípá Uléécaá icápine íye-i n céési.

¹⁸ Nókenécōpe, pinyine ye músu re ám nókenémee sónepō, pin lē nnya rikókōri wai.

¹⁹ Amá Upíima un n la, né nfáani nókenémee hapō ké pēe yē te pepēe nní rikókōri n wai ye méwoo símisile nées pi ñnanje nnyine mále.

²⁰ Uléécaá iyōopi íi nnóosimé likó linyine, amá ñnanje pinyíse ye pi!

²¹ Yo kani wées? Ké nséí ne nó leepō nées ké ríla ne hapō liké tó ne nnó kecōpe n láárú?

5

Isoi kpára yee Kirisi pikó-i ní we nstmé

¹ Pi nípá yei símaankēe re písói ye nókenécōpe isoi kpára waile. Háí isoi kpára iyē icō íi pepēe ápi Uléécaá n wuru kēmee we. Pi símaankēe re nókenécōpe, unyine ye ne usáa unōsi sóile.

² Nòn kō péé ne we nòn nómenécíre fuuselē, ái nkpáni nó we re nóké nkpō tone nóké mewai mē ute nókenécōpe lese!

³ Μπά κε νῆ άμ νόκενέκúρί ní we, νε πρε κενέμύηέ nnéí νε νόκενέκúρί wele. Lē nnya, νῆ νε uyee isoi kpára iyē n wai nsímé pitúhaane masile yare νε νόκενέκúρί kei wele.

⁴ Ani Upiima Yeesu rinyiri νε n cápinelē ké kenémúηέ kέmee νόκενέκúρί n we. Ani Úrópiima Yeesu nnaηe kέmee

⁵ liute uyē Setani anipe-i wa uké u wukei uké kpu Uléécaá uké πee fe uké keyáa kē ke Upiima Yeesu uú νε pisoι n túhaaneηe uriyu ló.

⁶ Ai lisone linyine kaní νε nní nómenécíre taáselē. Ani nyu re nkpónótó pite fíí πee ye pikpée nnéíé nyépukusee?

⁷ Mewai kópe ye we yare nkpónótó pite. Lē nnya, ani νόκενέcape me lese, ani πee n we yare pikpée fale πee ápi nkpónótó pite m má. Lē ticuruu kani nní piwée máálē. Pi Kirisi kpule yare irósáη kari ye νε nkpó melóó anyá n li.

⁸ Lē nnya, tóké anyá nyē li nkpónótó pite kpure νε íkiraase νε rikpákára ári kape n we. Amá tóké anyá nyē li νε akpónó nyee áa pite m má, νε kefa kесе νε aseí.

⁹ Ne rítelé foí tē kam nó ní wói kamí νε ntí rinkpá kέmee nó símisi re nó νε isoi kpára pikó áni kape líka kέmee m pénélē.

¹⁰ Lē kam nní nó n símisi, ái pisoι kpára mesame ketē kecáá née nwóónaapí pikó née piyaaluke née pεπεε piléé n nyóonse nsímé kam símisi. In πee lē, ketē nké kecáá kani πee leluηe.

¹¹ Ne lalē ké nó símisi re úye un te u Kirisi ukó le, un kó πee isoi kpára wai, un nwóónaapí má née un piléé nyóonse, née un pisoι lámaankee née un

útapome née uyaa, áni kape líka kémee m pénéłē, áni kape ye ricuruu iluke ne liute ripéne.

¹² Inéyo ne ketahai pikó nkó. Pēpēe Yeesu n tíkilē kaí ne sá re nóké ne túhaane.

¹³ Uléecaa yee pitahaikó túhaanene. Li Nléecaasimé ritelé-i wólaalē te: Ani usoi kpááree nókenécōpe lese.

6

Kirisi pikó mecōpecire sitahai piséleine nstmé

¹ Picé pin unyine ne uucō kecōpe n we, yo nnya káni ye Uléecaa pikó kémee túhaane, ani ye pēé ha pēpēe ápi Uléecaa n wuru kémee túhaane?

² Ani nyu re Uléecaa pikó pēe masí sisoipipi nnéi túhaanene? In nkpéni re nō ke Uléecaa uu kpísine re ani ne sisoipipi nnéi túhaane ní, íye kai wa káni ye pēe fe nóké sisímé sínsápi túhaane?

³ Ani nyu re tóo masí ne piléecaatume túhaanene? Yo yee pēe nkpéni ketē nké kecáa sisímépi?

⁴ Yo nnya ke picé api ye pin unyine ne uucō kecōpe n we, ani ye pēé ha pē ke úka úu Yeesu pikó kecōpe n kēéni kémee túhaane?

⁵ Ne nní símisile re liké isei nó wa. Yare úka úu nókenécōpe mēwéesēsōhō má un yé fe uu nsímé pimárecō kecōpe kēnee?

⁶ Lē nnya, li pēe pise re Yeesu ukó ne uucō piké sitahai n séleine? Ai kō pēe re pēpēe ápi Kirisi n tíkilē kémee kapi yé pitúhaane haa?

⁷ Nōn nómenécōpecire sitahai n séleine, li nyísele re nō loole háí. Yo nnya káni ye n kahari unyine uké mese menípe nō li? Yo nnya káni ye tíye nólinényine liké mese unyine-i riséé?

8 Nό ημαα, νόο μενίηε pinίπεε Luke má, νόο kα νόκενέμεε νόpinέcα cιρε, Yeesu pikό likό séeselē!

9 Ani nyu re piwaikópεkαó api Uléécaα iyōpi yēnunεε? Akpéri áα we, pεpεε isoikpárá n wai ne pεpεε piléé n nyóansε ne pitisi ne pinósi pεε méwoo méwoo n wélaanentene ne pitisi pεε ne pipicα n sói

10 ne piyaa ne pεpεε nwóónaapí m má ne pítapomε ne pεpεε picα n lámaankεε ne piyaaluke úka mpuri úu Uléécaα iyōpi yēnunε.

11 Isoi iyē kέμεε ke νόμενέyá amé pεé we. Amá Uléécaα ye nkpéni nóanékópε hεερελε uu tíyεσε ani pansε upikó. Uu tíyεσε Nfáasone nn Upíima Yeesu Kírisi rinyiri kέμεε nó pansεσε aseí pite uinipεε-i.

Iye ke Yeesu ukó uu yé uipinε ne Upíima rtyu waise?

12 Pinyinε yeε maα re: Ne meyíkíyiki ncée mále nen yé mπά yo wa, amá ái mπά yo yeε yé né yóriye. Né fe am te: Ne meyíkíyiki ncée mále nen yé mπά yo wa, amá ám ηmureine linyine liké ilási né tónσε.

13 Nό ye kα maα re: Kεfa nnya ke iluke íí we. Iluke nnya ke kεfa pό kα we. Amá Uléécaα yé keyáα lē nnéí kέtα waise. Amá usoi ipinε íi iwásánkaí nnya we. Upíima nnya ke isoipinε íí we, Upíima pón kα isoipinε nnya we.

14 Uléécaα yeε pikpαkpα kέμεε Upíima n yukuse ye kα ne unnaηε pikpαkpα kέμεε tó yukusenε.

15 Ani nyu re nóinépinε ye Kírisi ipinε ilese inyine lεε? Né fe am pεε Kírisi ipinε ne unósi wásánkaí ikó péneε? Aai yé lē wa!

16 Ani nyu re úye ne unósi wásánkaí pin timpéne, u ne uyē ne wale ipinε isεé? Li Nléécaasimé ritelé-i wólaalē te piketé ye ripéne api pansε ipinε isε.

17 Amá úye ne Upíima pin timpéne, u ne uyē api Nfáasone nse m pénelē.

18 Lē nnya, ani iwásánkaí meyíkíyiki n wuru. Mēwai kópe tōtō mmé nnéi ke usoi uu ye n wa áme ye ne uipíne rikō. Amá úye un iwásánkaí n wai uipíne cire kuu nkópe wai.

19 Ani nyu re nínépíne yee Nfáasone ke Uléécaá uu nó n he nn nókenémee we keyōō? Ani nómenécíre te.

20 Uléécaá ye nnéi píima nókenécáá héelele uú ne nó lōlu re uké nó n te. Lē nnya, ani nínépíne kpísi aní ne ríyu u waise.

7

Pisóanne kecáá nstímé

1 Tóké nkpení nstímé mmē kani né ní wói nōn né písei ripaí nké! Li nyamí te utisi úu kape unósi kpísi.

2 Mpá ne lē, iwásánkaí mēwai nnya, li kutōsi we re mǐpá utisi úye uké uunōsi cire m má, mǐpá unósi úye uké uula cire m má.

3 Li nyamí te utisi uké ye lē kai m píse unósi wa, unósi pōō kō limēcō ula wai.

4 Ai unósi yee uipíne te, ula yee i te. Limēcō, ái utisi yee uipíne te, unósi yee i te. Ái unósi yee umēcire te, ula yee u te. Limēcō, ái utisi yee umēcire te, unósi yee kō uyē te.

5 Úka úu kape ye umēcire ne ucō yè. Amá in te nō lalē nōké ne piyómeyáhaa kutu ricō kani yé fe ani kómēine aní ne lē wai. Ai kape ye kō nánai nōké ne piyéntine m pele re Setani úu kape nó peikee nōké nómenécíre pimúlú pōone nnya.

6 Lē kam nní nó m ma ái isé kam nó pālē, amá ncée kam nó nyíse.

⁷ Νε πρέε λα ρε pisoι nnéi piké menécɔ n we. Amá mpá úye νε ulikó ye ni κε Uléécɔa uu ró í he. Uka νε ucɔ ihεε íi pénelē.

⁸ Νε nkpéni la ké πεπεε άπι kahanε n sóð νε pitisi πεε άπι kahanε pinósi n kpísi νε pikúmannɔsi símisi ρε li nyam té piké menécɔ ritáne n tũ.

⁹ Amá pinsá pimεcire pimúlú n fenε, pinósi piké sóonκεε, pitisi άπι pinósi kpíkεsi. Li kutɔsi we unósi uké ula sóð née utisi uké unósi kpísi νε kapi yé νε nnáápi m pansente.

¹⁰ Πεπεε pila νε pinósi m má kam isé nnyí pálē. Ai kenéméé kii léeri, Upíima yeε ma ρε unósi úu kapε piyalε yisi.

¹¹ In τε u piyalε piyise máálenle, uké ritáne tone úu kapε sóð. Unsá ritáne n tonene, u νε ula piké pikecɔpe nsímé nyóonσε, utisi páa kapε kɔ unósi lakase.

¹² Ai nkpéni Upíima yeε ma, amá née pisoι tɔrɔɔ picɔ mpí símisi ρε Yeesu ukó un unósi m má yeε úu Kirisi νε kefa n tenelē, unósi uyē un n ηmurei ρε u νε ula yé tone, úu kapε u lakase.

¹³ Limεcɔ, unósi yeε Kirisi n tíkilē un ula m má yeε úu Kirisi νε kefa n tenelē, ula uyē un n ηmurei ρε u νε unósi yé tone, unósi úu kapε u yisi.

¹⁴ Li we ρε unósi uyē nnya, Uléécɔa yé ula yeε úu Kirisi νε kefa n tenelē kecáa m páilē. Limεcɔ kuu yé kɔ ula nnya unósi nkó yeε úu νε Kirisi kefa n tenelē kecáa m páilē. Insá lē, nósinépipi ási yé πεε Uléécɔa síkó. Si kɔ πεε nkpéni usikó le.

¹⁵ In ula née unósi yeε úu Kirisi νε kefa n tenelē yeε uricuruu la uké tómpɔ, u yé fe uu tómpɔ. Uka úu πεε ucɔ mekó-i we. Uléécɔa ye nó séε ρε noké picɔ νε nkínɛniε-i n we.

16 Iye ke pó unósi nkó yee Kirisi ne kefa n tenelē aa yé ne ceri re áa yé fe pàké upóla riyu ló? Limēcō, íye ke pó utisi nkó yee Kirisi ne kefa n tenelē aa yé céri re áa yé fe pàké upónósi riyu ló?

Usoi un ltye n we, liké ne u n sá

17 Uléécaā ye pee mēwee menyine kēmeē nó yekeilenle nōn mēkemēé we uú ne nó séi re ani u ritiki. Ani lē n we. Lē kam Uléécaā icápine nnéi kēmeē isé pālē.

18 Uye un péē n kélē Uléécaā uú ne u séi re uké u ritiki, liute uké mēsunu ukéké. Uye unsá péē n kélē uké kelenē u sée, liute úu kapē n náasi uké riké.

19 Piké née pikéciré ápi linyine, Uléécaā isé kai pise re usoi uké ritiki.

20 Mpá úye uké n we yare kuú pee ní we Uléécaā uú ne u séi.

21 Pōn pee ulási kuú ne pó sée, ái kapē pó n cōñlē. Amá in te pó fe aa ikemeē mēpócíre lese, a riñmóópú.

22 Lelēē re usoi un ulási ke Upíima uú ne u sée, u nképēni u ne uyē kupénecō kēmeē wale usoi nkó yee umecire n te. Limēcō, usoi nkó yee pee umecire n te uú ne u séi ye pansēle nképēni Kirisi ulasi.

23 Uléécaā ye nnéi píima nókenécáá hēelele uú ne nó n te. Lē nnya, áni kapē ηmurei nàké pisoι ilasi tonē.

24 Pimárecō, mpá úye uké Uléécaā keyu-i n we yare kuú pee ní we Uléécaā uú ne u séi.

Pitáne kecáá nstmé

25 In pitáne kecáá nkó, Upíima úu níka né pise re ké nó símisi. Kuú ne kefa né n fénne uu waise re ké aseí ute nnya kamí la ké kenémúné cire nkó nó símisi.

²⁶ Lē kam m mūsu re li nyaní yee re kumúnjé pape-pape nkú-i kari nní ní we nnya, li kutōsi we re usoi uké ritáne n tū.

²⁷ In te pō unósi pikpiké masile, kape re póké u lakase, amá in te áa kahanē unósi n kpísi, kape nkpráni n náási póké kpísi.

²⁸ Mprá ne lē, pōn kō unósi n kpísi, áa akópe áka wa. Ukpére un kō ula n sōō, úu akópe áka wa. Amá pitisi pree pinósi n kpíkēsine ne pinósi pree pila n sōonkēene yé kam api piisoi kēmeē nprōle kom. Né ne pēé la re ké likēmeē nō lese.

²⁹ Lē kam ní la ké m maa, pimáreco, yee re itunē kai n tise íi nkprēni piyē. Lē nnya kaí ne neni n kpísi, li pise re pēpēe pinósi m má piké n we yare ápi pinósi má.

³⁰ Pēpēe n tēni piké n we yare ápi tēni. Pēpēe mpōonare-i ní we piké n we yare ápi mpōonare-i we. Pēpēe n lééri pin curii piké n we yare ápi líka má.

³¹ Pēpēe ketē nté likó ne pipikēi n wai ápi kape likēcáa pikemúnjé n wailē. Li we re ketē nké áke nánjaine keké kelenē tōsí.

³² Am la re nóké linyine nfasimé n wai. Upíima likó nfasimé ke utáne uu ye n wai. Lē kuu yé n wa liké ne Upíima n láárú kuu ye n wéési.

³³ Unósikó pō ne ye ketē nké likó nfasimé n wailē. Lē kuu yé n wa liké ne unósi n láárú kuu ye n wéési.

³⁴ Uu pree mmé ne mmé n we. Limēco, unósi tane née ukpére nkó yee úu utisi n nyu ye Upíima likó nfasimé wailē. U ye n wéésile uké lelee yé Upíima n larisi wa. U ye uipiñe ne ukemúnjé kpísile uu waise Uléécaá likó. Amá uyee ula m má yēè ketē nté likó nfasimé n wailē. Lē kuu yé n wa liké ne ula n larisi kuu ye n wéési.

³⁵ Nónnēsōne kamí la nnya kam lē nó símisi, ái ripine kamí la ké nó wa. Ne la re ani isoi n le yare kai m pise, aní ne nókenéfa nnéi Upíima pikei kémee n we.

³⁶ Uñmáne úye un n yē te úu yé fe uké umecire tí, uké merí liké ha ne keyáa kē ke u ne uuwancō api yé n sóonne tu, un kō pree káipi yare uké u kpísi, ncée ye we re piké sóonne, pin n la. Pin n sóonne, úu akópe áka wa.

³⁷ Amá úye un umecire pitíne n fe, un ukefa-i n nyu re ái u cōñlē, amá uyee ne umepōla yekei re liké lē n we, u ne uwāncō ápi kape kulee ripéne, nśone ke liute uyē uu wa.

³⁸ Lē kémee, un te u yé uuwancō uyē kpísi, nśone kuu wa. Un kō re úu yé u kpísi, lelee nśone feriyē.

³⁹ Unósi un ula n sóō, úu ula nfaa kémee méyule u má. Amá ula uyē un n kpu, unósi yé fe uu ula féé kuu n wée sóóni. Li pise re uyē kuu n sóónine uké Kirisi ukó.

⁴⁰ Né ne yē te un titáne n tone, li yé u n láarú ai tósu kuu yé pisóō tinkpá. Né kemúnjé ye kē. Ne nyáni yare Ulééca nfaasōne ye kō né kémee wele nen ne símisi.

8

Inyóansesare kecáá nsímé

¹ Tóké kelene inyóansesare nkó n símisi, ne la re ani kō te ntónéi mmú, nípá úye ye menyuwe mále. Menyuwe yee tíyesele usoi uu ríyu n wéési, amá nla mee ye tíyese usoi uu nfatene kémee pelu.

² Úye un umecire n nyáni re úu kusa nyu, liute úu kahanē n ceri liké tu yare lē kai m pise re usoi uké céri.

³ Amá úye un Ulééca n la, Ulééca ye liute nyule.

⁴ Inyó̄nsesare kecáá nkó ye mmú re piké ye i li née ápi kape ye i li? Tò nyule re piléé ápi ketē kecáá nka-i we, amá Uléécaá use kóló yee we.

⁵ Mπά p̄isoi pin n nyáni re pipileecaa née pipipiima ye meyíkíyiki keléécaá-pò ne ketē nté kulúí wele,

⁶ t̄ó ne nyánile re Uléécaá use yee we. Uyee Sáa, uyee m̄pá yo wa. Uyee kò ntófáa nnéi kémee ró te. Upíima use kóló kari kò má. Uyee Yeesu Kirisi ke Uléécaá uú ne rintíki uú ne l̄e nnéi lee ketē nké kecáá n̄ we wai. Uyee kò ntófáa te.

⁷ Amá ái p̄isoi nnéi p̄ee aseí nyē nyu. Piléé nsímé ye meyá ne pinyine mainule, ápi ye p̄ee nk̄p̄eni inyó̄nsesare n le yare piléé p̄ee mesei isare iyē te. Pi pinárei le, ápi p̄éé m̄ músu re isare iyee mék̄perink̄pe pi waisele.

⁸ Amá ái p̄ee iluke inyine yee yé n tíyese ari p̄isoi sone Uléécaá inip̄ee-i. Tò i lii, ári i lii, ái líka ró k̄p̄alē.

⁹ Mπά ke ncée nn̄ nní n̄ we re n̄n̄ n la nó fe ani ye liisare iyē le, ani nómenécíre t̄í ái kape panse liké pinárei lóise.

¹⁰ Nkó yee nní rinárei m̄ má un p̄ó nkó yee nní menyuwe m̄ má n yē p̄on kelō piléé kucánj̄í kunyine-i t̄ú p̄on isare iyē le, ke uyē uu nní rinárei m̄ má nnya, ái yé u wa yare uyē uké kò i lii?

¹¹ Mepónyuwe nnya, upómárecō nkó yee rinárei m̄ má ye p̄ee l̄e ncée p̄ole. Lin kò p̄éé we re Kirisi ye kò uyē nnya kpule!

¹² N̄n̄ l̄e ne pimárecō p̄ee rinárei m̄ má m̄ p̄unnente, li yé pikemúnj̄é cók̄oi. Ani p̄éé n nyu re Kirisi kani l̄e ne p̄unne.

¹³ L̄e nnya, in te iluke inyine yé fe ii unémárecō

lóise, ám nkpáni píkai inyóñsesare piluke kpráne. Lelēe re ám la liké unémárecō lóise.

9

Lelēe ní we re utume likó ne lē kai m pise re uké n wa

¹ Nē ne kō ncée mále nen yé menéla wa. Nē ne kō utume le. Nē ne kō Urópiima Yeesu yenaalenle. Nóo we lin nyíselē te ne Upíima pikei wale.

² Mpá picō pin m maa re ám Kirisi utume, ne nǎ kémee utume le. Nóo Upíima kupénecō kémee we lin nyíselē te ne pinétumekēi n̄sone wale.

³ Tinóo ntí kam ye pepēe n késu re ám utume pese:

⁴ Nē ne kō ncée mále re ké pinékēi nnya linélukeluke ne lē kam yé ní n̄ru nókenémee kpísi.

⁵ Nē ne kō ncée mále ké Kirisi pikó kecōpe unyine kunósi kpísi arí n tóoine yare ke pitume picō ne Upíima pimarecō ne Piyee api n wai mēcō.

⁶ Yare tó ne Parinapasi ñmane kaí ne sá re tǎké n keisi t̄n ne meróci re kpínii, née íye?

⁷ Wóo kecire yee isóoca wai api pēe u hééle? Wóo ye kuléé támēsi úu yé kuripipi lí? Wóo kecire yee ináa séni úu ye pēe ukunaalee menaapenni n ntí?

⁸ Amá ái lē ke pisoi api n wai ñmane kam pállē nen ne símisi. Moisi isé p̄ó ne kō limēcō male.

⁹ Li isé iyē kémee wólaalē te: Api ye ináa yee melukēpipi kukpēpi-i n cōpu nnóo ripi re íi kape lí. Yare ináa ñmaa nkó mee lē Uléecaa cōñlēe?

¹⁰ Aai t̄ó kuú ne lē mánēe? T̄ó nnya kapi mesei lē woi. Li we re uyee n lum ye lumle un ne tálē te úu yé ulikó paa. Limēcō ke uyee melukēpipi n cōpu p̄ó kō tálē te úu ye ulikó paa.

11 Kari Uléécaa nsímé nó rin-yóó, Nfáasone likó kari lē nókenémee wa yarē ipuri kari kecare-i lukesi. Tōn nkpr̄eni nólinékó linyine n li, ái p̄ee kerólukē kari lii?

12 P̄icō yē nólinékó lele. Ai t̄ō kaí p̄éē ne sá re tókē meyá li n lee?

Mpá ne lē, ári p̄ee nó p̄ise re ani linyine ró pa. Tō meníne linnéi merócíre waille re ári la linyine liké Kirisi Nsímé K̄ecire p̄ún̄eise nnya.

13 Ani nyu re Uléécaa keyō k̄ee p̄ep̄ee Uléécaa p̄ikei n wai kp̄ínii? Inyó̄onsesare yēē p̄ep̄ee k̄enyó̄onsehúú-i n keisi p̄ó̄ kō kp̄ínii.

14 Limēcō k̄e Up̄iima uu wa re p̄ep̄ee Nsímé K̄ecire n yóólē piké lip̄ikei p̄ē n wai pin ne le.

15 Mpá ne lē, né ám úka líka mpuri p̄ise. Am kō wōlu re piké nkpr̄eni linyine né pa. Li kutōsi we ké kpu ne kam yé linékó ní kóru. Úka úu yé fe uké lirikōkōri né kpu.

16 Nsímé K̄ecire piyóó ápi kenémee ríyu piwaise likó, amá kai m̄ p̄ise re ké wa nnya kam wai. Lin né n fóm̄ te ám Nsímé K̄ecire mm̄ē tiyóó, ái yé ne né s̄on̄esi.

17 In te kefa k̄ese kam̄ ne rinécúruu li wai, né ihéé yōsí. Amá in te ne waille ám la, li nkpr̄eni né wele ncōni kapi né ní pa.

18 Lē nnya, inéhéé yē nkpr̄eni íye? Inéhéé yēē re ké Nsímé K̄ecire riyóó faalaa, ám kap̄e úka lē kai m̄ p̄ise re piké né pa korí.

19 Néē menécíre te, ám úka ulasi. Mpá ne lē, ne menécíre kp̄ísile am pansese nípa úye ulasi ké ne n fe ké p̄isoi meyá n l̄é piké ne Kirisi kefa n tene nnya.

20 Τό νε Pisuifi τὸν n we, νε ye n we yare Usuifi ἀμί νε pi léni re piké Kirisi νε kefa tene. Τό νε pepere isé n tíkilē τὸν n we, νε ye n we yare uyee isé n tíkilē. Am kō pree isé iyē tikilē. Ne lē wai re ké fe ké νε pepere isé iyē n tíkilē lé piké Kirisi νε kefa tene.

21 Limēco ke tó νε pepere ápi isé n tíkilē ari ye τὸν n we, am pimēco n we, ái kō pree re né ám isé iyē nyu. Amá νε wale yare ám isé kutu colē ké νε n fe ké pepere ápi isé n nyu lé piké νε Kirisi kefa tene. Kam nní Kirisi isé m pakarelē Ulécaā isé ke née kō lē tikilē.

22 Τό νε pepere rinárei m má τὸν n we, νε ye menécire waisere yare unárei am νε fe am pi léni apí νε Kirisi kefa tene. Ne ye nḗpá yei menécire pale re nḗpá lin íye n we ké fe ké pinyine lé Ulécaā uké piriyu lo.

23 Nsímé Kεcire nnya kam lē nnéi wai re néeké kō lisone lee nkemee ní we kémee linékó yé.

24 Ani nyu re pikáhamewure yèè kecesi-i kulú n wele, amá use yee ye ha kpasi uu ihéé yósuu? Ani limēco nfatene ncee-i n wuru non ḡmóópulé te noké kpasi noké ihéé yósí.

25 Mpá ukáhamewure úye yèè ikóhó ncōpuri νε umecire tinle nsone. Ihéé iyē kuu n yósune íi ye kō pree picai náḡai. Amá tó νε nfatene ncee-i ḡmóópúlenle toké ihéé yee íi ye pí kai n caai yósí.

26 Pōoli uu kō kpá re: Lē nnya, ái mesame kam itóó kariilē, ám kō mesame nḗpá yei fápii yare kuyō kam káii.

27 Ticurru am inépiḡe kéyu palē. Ne menécire múílenle re ám kapere picō Nsímé Kεcire riyóó né am pée weri am pōone.

10

Pṓḗli ye Isirayēeli pikó sīmisi re piké pimēcīre ne inyóḗnse tí

¹ Pimárecṓ, ne la re ani lélee ppe pirókpure n wa léise. Kuhope ye ppe pinnéi yáriile kun pikecáa páilē, api kṓ pinnéi Míni-Wéé-Kukoi kēmeē tíki kumúnjé kpe-i kapí ppe Esipiti keteni-i n léepṓ.

² Pi ne Moisi kupénecṓ kēmeē, li wa yare kuhope ne Míni-Wéé-Kukoi kēmeē kapí pinnéi míni wolē.

³ Pinnéi ppe kṓ iluke ise iyee Uléecaa-i n léeri li,

⁴ api kṓ pinnéi Uléecaa meni mese níru. Kuparecaḗaa kpee nípa yei pi n tíkilē meni kapí lē níru. Kuparecaḗaa kpekpee nní Kirisi.

⁵ Mṓá ne lē, pimeyā isoi íi ne Uléecaa risá. Lē nnya kapí kucesi kóima-i kṓí.

⁶ Lélee ró nyíse re ári kape mewai kópe n la yare kapí ppe me ní la mecṓ.

⁷ Ani kape panse piléenyóḗnse yare pikecṓpe pinyine mecṓ. Pi wa yare kai Nléecaasimé ritelé-i n wólalē te: PISOI ye tone api le api níru, api ppe yisi api piyíraase loni.

⁸ Ari kape kṓ merócīre iwásánkaí tā yare ke pikecṓpe pinyine apí ppe n wa apí ne keyáa kesē kṓi pISOI ákotokú afereé ne ataani (23.000).

⁹ Ari kape kṓ Upíima peikee yare ke pikecṓpe pinyine api u n peikee, iwáa ii pi kēheni api kṓini.

¹⁰ Ari kape kṓ n ḡmúlaankee yare ke pikecṓpe pinyine api n ḡmúlaankee, nkṓ utume uú ha ne pinnéi nám.

¹¹ Mewai mee pi wale re táké yé, api me walu re tó mpí tṓ nní itunje tṓrṓ-i ní we táké merócīre tí.

12 Lē nnya, úye un m músu re u ána até kecáá táálē, uké umecíre tí úu kape ne ní loó nnya.

13 Lē kai ní we re liké kesoipipi peikee meco kai ye nó peikee. Uléécaá ye aseí ute lé. Lē nnya, úu ye ηmurei pipeikee piké ye nó feriyē. Lē nnya lin ye kumúhē kunyine-i nó m peikee, u yéé ncée nó nyíse aní ne likemee lelu aní n kahari.

14 Lē nnya, ani piléenyóonse n wuru ísone, pinésáne!

15 Nò písoi sòhòo lé. Ani nórinécúruu mmē kam nní ní ma kecáá musí aní paí nké!

16 Ani keporipi kē kari ye rimmúlú arí ne Uléécaá pòonse ari ke níru ripaí nké. Kumúhē kpe-i kari ye nní ke n níru, áke ye Kirisi menyē ne tó ripénesē? Kumúhē kpe-i kari ye nní kukpónó n kpókarine ari le, Kirisi ipiñe kaku ye kò ne lē tó ripénesē.

17 Kai nní re kukpónó kuse kpee we nnya, mpa tò nní kulúí we, tò ntónéí ipiñe ise lé, kukpónó kuse kpe kari ntónéí ní le nnya.

18 Ani Isirayeli pikó ripaí nké! Pēpe ye kenyóonse-i inyóonsesare n lí ne kenyóonse kē yèè ripénele api wai pise.

19 Lē kam nní ní ma aseí re íye? Yare liaseí yee re piléé née isee kapi ye ne n nyóonse ye linyine lé, née íye?

20 Ai lē! Líka ái kei we. Lē kam ní ma aseí nyee re inyóonse iyē ye aníri ikó lé, ái Uléécaá ikó. Aam kò pēé la nó ne aníri nòké m pénélē.

21 Ani yé fe nòké Upíima keporipi ne kuníri kekó m pénélē nòn níru. Nó ne Upíima áni yé m pénélē nòn le, nó ne aníri nòn kò pénélē nòn le.

22 Tò lale také lē wa Upiima ilaarō iké kerócáá kam néε? Yare tō pεε m̄pape u fele néε?

Také ye linnéi wa ari ne Ulééca riyu waise

23 Nō ye maa re: Ne meyíkíyiki ncée mále nen yé m̄pá yo wa. Amá ái m̄pá yo yeε yé né yóriye. Ne meyíkíyiki ncée mále nen yé m̄pá yo wa, amá ái m̄pá yo yeε yé tíyεε usoi uu nfatene kémεε pelu.

24 Uka úu kape ukulaa cire n wéési, amá ani ye meníne picō kukó wéési.

25 Nó ye fe ani lē kapi kuyáa-i n yái nnéi le. Ani kape ye nómenécíre ríka likεcáá m písei liké nó ricón.

26 Li wōlaalē te: Upiima yeε ketē ne kekεcáá likó nnéi te.

27 Nkó yeε úu Kirisi ne kefa n tenelē un kusáne nó n sée nōn n ha, ani lē nnéi kapi nó m̄ pa li. Ani kape nómenécíre ríka likεcáá m písei liké nó ricón.

28 Amá unyine un nó m maa re “isare nnyí ye inyóonsesare le”, uyεε lē nó m̄ ma nnya, áni kape i li. Insá lē, li yé u ricón.

29 Ai re nō kai yé ricón nnya kam lē nté símisi. Ucō kai yé rincón nnya kam lē símisi.

Ticuruu yo nnya ke néε yé ncée m má re ké linyine wa, ucō kemúnjé ake pεé ne né yúlu re ám kape wa re li yé u ricón nnya?

30 Nen linéluke-luke kecáá Ulééca m pōnεε, yo nnya ke unyine uu yé pεε lē kecáá kam Ulééca m pōnεε nnya né lámaankεε?

31 Lē nnya, nōn ye m̄pá yo mpuri n le néε nōn n níru néε nōn n wai, ani ye tíyεε Ulééca rinyiri tiké n taálē.

³² Ani nómenécíre tí, áni kapε tíyεse nóínεsoi iké Pisuífi née Pikiréki née Uléécaá písoi kέmεε unyíne lóise.

³³ Ani menécō n wai. Ne ye mpá yo kέmεé n náásile re inésoi iké mpá úye n nyamí. Ai nnésone kam wéési, amá ne waiε re liké ne písoi kulúí sonesi liké piriyu lō.

11

¹ Ani menécō n wai yarε ke née Kirisi mεcō n wai.

Iye kai pise re utisi ne unósi piké Uptima inipeε-i n we?

² Ne nó pakare kaní ne mpá píyei kenécáá n léiselē nōn kō icélaa kam nó rintéjse nsōne múilē.

³ Mpá ne lē, ne la re ani mmú kō te Kirisi yεε mpá utisi úye uyōpi. Utisi yεε unósi uyōpi, Uléécaá pōō Kirisi uyōpi.

⁴ Utisi nkó yεε linyíne ríyu n yáriilē un ne keyóme yáási née un ne Uléécaá rinyiri símisi ye uuyōpi Kirisi isei waisele.

⁵ Amá unósi nkó yεε ríyu ηmanε ne keyóme n yáási née un ne Uléécaá rinyiri símisi ye meníηε uula isei waisele. Li we re unósi nkó kapi rinkoósi re isei iké u wa kuu lē ne menyíne wa.

⁶ Unósi unsá n la uké uriyu linyíne yarii, uké mese nnyúpi nyai. Li kō pεε isei wele re unósi uké n nyalaalē née uké n koósilē. Lē nnya, uké ye ríyu linyíne yarii.

⁷ Ai ne sá re utisi uké linyíne ríyu yarii. Li we re uyεε ne Uléécaá menyíne we, un kō ríyu u waise. Utisi ke unósi pōō ríyu waise.

⁸ Ai unósi ipiηε ke Uléécaá uu kpísi uú ne utisi wai, amá utisi ipiηε kuu kpísi uú ne unósi wai.

9 Ai kō unósi nnya ke Uléécaā uu utisi wa, amá utisi nnya kuu unósi p'ó wa.

10 Lē nnya kai pise re unósi uké piléécaatume nnya linyine ríyu yarii liké n nyíselē te u umécire utisi metene ricépisele.

11 Amá Upíima kémee, utisi unsá n we, unósi úu líka tu, unósi unsá n we, utisi páa kō líka tu.

12 Yare lē kapi utisi ipiḡe n kpísi apí ne unósi wai mecō ke unósi uu ye utisi mari. Uléécaā yee lē nnéi wai.

13 Ani nórinéćúruu musí ani yénu nké te li ne sá re unósi uké ríyu ḡmane Uléécaā n yáásii?

14 Lē kai nní ketē kecáá ḡ we ricuruu ye ró nyísele re li isei we re utisi uké nnyúpi riyá nké pi nn cá.

15 Amá li pēe ríyu má re unósi p'ó nnyúpi nké pi nn cá. Lē nnya kai unósi nnyúpi he re nké ye ríyu u n yariilē.

16 Amá úye unsá n la uké lē wa, liute uké nse kō te t'ó ári mewai féé méka mecō keyómeyáhaa-i wai, apí kō Uléécaā icápine-i lē wai.

Upíima kupéncō iluke

(Matiyee 26:26-29; Mariki 14:22-25; Luki 22:15-20)

17 Am nkpéni mmē kam nní nó n símisine kémee nó pakarene. Ne ne nó césine re nínécápine ye nó kópule ai tósu kii nó ḡ nyóñse.

18 Nsímé foí mee re, ne kō te nō ye nōn n cápinelē, mekóólentene yèè nókenécōpe n wele. Ne nyáni yare in n la, ái ye nnóme.

19 Li meýíkíyiki pise re mekóólentene meké nókenécōpe n we liké ne pēpēe nókenécōpe aseí n tíkílē ḡ lese liké ḡ nyíse nnya.

20 Nɔ ye nɔn n cápinelē, ái nkpáni Upíima kupénecɔ iluke nnya kani ye n cápinelē.

21 Likumúné re nó úka úu ye ucɔ merí piké kesé li. Mpa úye ye ye n tū un uiluke cire le. Pée uye-i ke nkú nn picɔ ní we ke picɔ api ye m pomaalē.

22 Ani síyɔ má re nɔké ye kei-pɔ li ani níruu? Née Uléecaa icápine pikó káni waiselē nɔn pée la nɔké pɛpɛe ápi líka m má isei waise. Ké nkpéni nó maa re íye? Nɔ la re ké nó pakare née? Am yé mmú kέmee nó pakare!

23 Li we re nsímé mmē ke Upíima uu né n símisi kam nó téjselē te: Kesine kē kapi Upíima Yeesu pɛpɛe pikópe u ní la anipe-i n wa, u kukpónó kpísile,

24 kuu Uléecaa pípɔnɛse ní masí, uu ku kpɔkórine uu re: Inépine iyē kápí ne nɔ́ nnya n nyɔ́nɛse ye nnyí. Ani ye lē wa aní ne né n léiselē.

25 Kapi piluke ní masí, uu kɔ limɛcɔ kepóripi kpísi uu re: Nkóméine fale mee menénye nnya nó ne Uléecaa kecɔpe ní we ye kepóripi nké. Mpa píyei nɔn ye ke n níru, ani ye mesére né n léiselē.

26 Nɔn ye nípá píyei kukpónó nkú n le, nɔn kepóripi nké n níru, Upíima nkpɔ kani lē yóólē liké ha ne umɛpɛeme tu.

27 Lelɛe tíyɛse ke úye uu ye un mɛháikuse wee kέmee n we un ne kukpónó kpē n le un kɔ ne kepóripi kē n níru, Upíima ipine ne umɛnye kuu lē ne púnne.

28 Lē nnya, nípá úye uké ye musí uu uisoí paí ríɔne uu pɛe kelenɛ kukpónó le uu kɔ kepóripi kē níru.

29 Úye un méwoo n le un n níru, unsá n ceri re Upíima ipine ye nyi, umɛcire kuu lē mɛwai mɛ-i akópe palē.

³⁰ Lẽ nnya ke p̄isoi meỹã api nõkenéc̄ope pitóikó, pic̄o s̄ikankáláká, pic̄o meỹã p̄óo k̄o k̄p̄ini.

³¹ T̄on ye p̄eé m̄ musí ari ir̄ósoi paí n̄s̄one, Ulééc̄aa úu yéé p̄eé ne r̄ó túhaane.

³² Amá Up̄iima ye ne r̄ó túhaanele, uu kutu r̄ó pás̄a uu nt̄ósímé nȳóonse re ápi kape ne p̄epeé ápi Kirisi n nyu t̄o ripéne p̄iké túhaane.

³³ Pinémáreco, l̄ẽ nnya, nõn ye n cápinel̄ẽ te nõké Up̄iima kup̄éneco iluke li, ani ye méraane ani kelene le.

³⁴ Nk̄ú nn úye n we, uké ye ukeȳo-p̄o lime. Uu kape wa Ulééc̄aa uké ye nõinécap̄ine-i ne nõ túhaane uké ak̄ope nõ pa. Nen p̄íyei nõkeném̄ee n hap̄o kam yé isímé t̄ar̄o iȳẽ kec̄áá ripaí.

12

Nf̄aas̄one lih̄eēheē kec̄áá ns̄imé

¹ Pimáreco, ám la nõké Nf̄aas̄one lih̄eēheē ns̄imé kec̄áá kuḡmaha-i n we.

² N̄o nyule re k̄ani p̄ee kahane Ulééc̄aa n c̄eri, li p̄ee nõ pás̄aile nõn tikil̄ẽ lin ne piléé kani n nȳóonse ápi ye k̄o s̄imisi mem̄p̄o nõ sí.

³ Lẽ nnya kam te ké n̄s̄one nõ s̄imisi nõké k̄o te: Uka úu we re Ulééc̄aa Nf̄aas̄one ye ukeméé we un ne s̄imisi, uu p̄ee re “liké Yeesu rité”. Uka úu yé k̄o fe uké re “Yeesu yeé Up̄iima”, k̄ai p̄ee Nf̄aas̄one mee l̄ẽ u s̄imaase.

⁴ Nf̄aas̄one lih̄eēheē ye wele m̄p̄eh̄ẽ m̄p̄eh̄ẽ. Amá Nf̄aas̄one nse k̄oló mee l̄ẽ nlih̄eēheē h̄oñente.

⁵ Ikeicee ye kulúí wele, amá Up̄iima use k̄oló kari l̄ẽ keisi.

⁶ Mp̄á úye ne uakei ye nȳe, amá Ulééc̄aa use k̄oló ye l̄ẽ n̄naḡe r̄ó heel̄ẽ t̄on ne a wai.

⁷ Nfáasɔne ye nliheehēe ńpá úye hēe uké ne n-nnane nyíse líké ne ntónéí yóriye.

⁸ Lē nnya knn ye unyine mewéesesəhə he uú ne n símisi, nn kə ucə menyuwe he uyē un kə ne símisi.

⁹ Nfáasɔne nse mmē nn kə ucə he re uké nfatene m má, nn kə ucə he re uké ye wa utóikó uké péí.

¹⁰ Nfáasɔne yèè unyine hēe re uké ye fe uké mewaisaŋa n wai. Nn kə ucə he re uké ye Uléécaā rinyiri ne símisi. Nn kə ucə he re uyē uké ye fe uké mməwai ne lēeé ái mmekó céri uké kóólene. Nn kə ucə he re uké ye meyu saŋa mpehē mpehē símisi. Nn ucə he re uyē uké ye fe uké me tuisse.

¹¹ Uléécaā Nfaasɔne cireníŋe mme mee lē nnéí waise. Lē knn ní la nké ńpá úye pa knn ye u pa.

Mpá Kirisi ukó úye ye ipiŋe ise nlese le

¹² Pi yé fe api Kirisi ne ipiŋe inyine yee ilése kulúí m má múŋeisene. Mpá kə ipiŋe iyē ii ilése kulúí m má, innéí ye ripénele ai wai ipiŋe ise.

¹³ Tó Pisuifi ne mpuri sane pikó ne pilási ne pepēe piməcire n te, tóo ntónéí míni wole. Nfáasɔne nn tó pansese ipiŋe ise. Nfáasɔne nse mmē meni kari kə n ntí.

¹⁴ Lē nnya, ái nlése nse mee ye ipiŋe kecáá n we. I ye kulúí n wele.

¹⁵ Mpá kúna kun m maa re káku nní kunípe nnya, áku nképni ipiŋe ilese kémeē we, ku yé pēē lē nnya ikemeē piwée riyáá?

¹⁶ Mpá kutu kun m maa re káku nní menípeē nnya, áku nképni ipiŋe ilese kémeē we, ku yé pēē lē nnya ikemeē piwée riyáá?

17 Ipiñe nnéi in pēe menípeē, yo ke usoi uu yéē pēé ne kó? In pēe innéi kutu, yo kuu yéē pēé ne kukpáhá kó?

18 Uléécaā yēē mḗpá nlése ní-ye umēla kēmēe nkētōne-i n yekei.

19 Ilése nnéi in pēe nlése nse, ipiñe ii yé pēé n we.

20 Lē nnya, ilése kulúii yēē we kaí ne wa ipiñe cirenínje ise kóló.

21 Menípeē áme yé fe meké kunípe maa re: Am ne líka pó wai. Limēcō ke ríyu ári yé kō fe riké ána maa re: Am ne líka nó wai.

22 Ticuruu ipiñe ilese iyē kari n nyu re ii páápú yēē meýikíyiki ró yóriye.

23 Iyē kari n nyáni yarē i ye isei ró wa kecáá kari n̄sōne páilē. Háii iyēē ii kúpaí meté ní we kari ye n̄sōne nyóōnsente.

24 Amá iyēē pípaí ní nyaḗ ii pinyóōnsente pē písei. Uléécaā ye ipiñe ilese wale uu tíyēse iyēē ii kúpaí meté ní we ii ríyu ne icō m má.

25 Kuu lē n wa nnya, mekóōlene áme ipiñe nlese nnyine ne ncō kecōpe we, amá mḗpá yo ye ne licō kutu cōlenle.

26 Nlése ní-ye nn íwe n le, li ye ne icō ripénele ii íwe n le. Nlése ní-ye nn ríyu n yē, li ye ne icō ripénele ai kesé i n láárú.

27 Nō kesé nōnnénéi Kirisi ipiñe le. Mḗpá nó úye ye unlese le.

28 Uléécaā ye uicápine kēmēé sitōne hekēsile. Pitume kuu kekpeé mefoí tónse, uu melírū antepuyē tikise. Uu kō metáánū picélaa tikise. Pē memáá, pēpēe ye mewaisaḗa n fe api wai, api tíki. Pē memáá, pēpēe ye pitóikó m pōise api tíki. Pē memáá, pēpēe ye

picō n lē ne pēpēe picō kecáá n̄ pailē ne pēpēe meyu saṅa mpehē mpehē n s̄imisi ap̄i tiki.

²⁹ Ai pinnéi pēe pitumē, ái pinnéi pēe antepuyē, ái kō pinnéi pēe picélaa. Ai kō pinnéi pēe yē fe ap̄i mēwaisaṅa wai.

³⁰ Ai kō pinnéi pēe yē fe ap̄i pitóikó p̄oise, née ap̄i meyu saṅa mpehē mpehē s̄imisi née ap̄i mē tuisē.

³¹ Lē nnya, ihēe iyēe innéi kémēe icō n fe kani yé ne n náasi rē n̄kē yē.

Lē nnya, ké nkpéni ncée s̄one píima mēe n̄pá yo n fe nó nyíse.

13

Nla kecáá n̄stmé

¹ Nēn pēe nsímé n fe ké n s̄imisi yarē ke sisoipipi asi yē n s̄imisi, née nēn pēe piléécaatumē meyu n kómēi, kám pēe usoiçō la, ne we yarē kuweni kapi m pēpu kun iwóçō topori, née kuloo kpēe n tēni.

² M̄pá lin né n hē rē ké yē fe ké ne Uléécaā rinyiri s̄imisi, n̄pá nēn kō n̄pá yo mēsōhō m má am yē kō lēlēe m pékaalē ceru, am kō n̄fatēne mēe yé riyópe rinsíka m má, nensá usoiçō n la, ám nkpáni líka.

³ M̄pá nēn menémá nnéi píwēkōçō n hōone rē piké li, n̄pá nēn tē piké p̄isoi kecáá nnya nna né ḡmaasi, kám pēe usoiçō la, ám kuláa kúka má.

⁴ Nla yē niṅulē, nn yē kō kusoi wai. Nn yē uçō likó káipinkēe. Nn yē ríyu wéesi, ḡn yē kō ne rikók̄ori n fulaalē.

⁵ Nn yē líka wa lēe ái aseí m má. Nn yē n wéesi rē liké ne mmēcire s̄onesi. Nn yē wóçsi, ḡn yē kō uçō nkēfa-i n fanaalē.

⁶ Piyaaluke pin yei n we, ái yē n n láárú, amá nsímései mēe yē ntikin̄ niṅukuse.

⁷ Nla yèè m̀pá yo ucə sáreile. N ye kə m̀pá yo kémee nfatene m mále, nn kə n tálē te m̀pá yo yé sonesi. N ye kə ne m̀pá yo n kaharile.

⁸ Nla rín ye píkai tene. Pi yé Uléécāa rinyiri ne pisímé riyá. Nfáasone meyu mpehē mpehē pisímé yé kam api kpi, menyuwe ame kətə wai.

⁹ Li we re kukéri kukéri kari m̀pá yo nyu. Kukéri kukéri kari kə Uléécāa rinyiri ne símisi.

¹⁰ Amá lelee ní nyamí ne kətə-pə lin píyeyi n leeme, lelee kukéri ní we ye lē kətə wale.

¹¹ Kamí pree iwá ní we, menésímé ne kenémúnjé ne nnésəhəsimé ye pree wele yare kewá. Amá kam nkpeni riwéese n wa, ne liwánkó lē tíyeye.

¹² Tə neni nyánile lin hiihilē yare kenípeenyáni kéme kumíiri. Amá tó kam ari keróyu-i ηmaa m̀pá yo yenu rísonē. Kukéri kukéri kam neni u nyu. Amá né keyáa picere u tenese rísonē yare kuu né n nyu meco.

¹³ Lē nnya nkpeni, m̀pá likei tərəə nní nnéi lin píyeyi n tene, nfatene ne linyine kecáa pitá ne ríla páa yé tene. Likei lē ketaani ái kutene we. Amá ríla mee likpéé.

14

Nfáasone lihēehē kecáa nsímé

¹ Nla kani yé mefoi n wéési nəké m má. Ani n náasi nəké kə Nfáasone lihēehē yé, aí ne tósu nəké Uléécāa rinyiri ne n símisi.

² Mesei ye me re usoi nkó ye Nfáasone meyu mpehē mpehē n símisi úu písoi ne símisi, amá Uléécāa rinyiri kuú ne símisi. Li we re úka úu u

kómēi. Nfáasōne kuú ne nsímé mee m pékaalē nyáni un símisi.

³ Amá úye un ye Uléécaā rinyiri ne n símisi, pisoī ke uyē uú ne símisi. U yé pi lé api Uléécaā ncee-i papisi, uu ikari pi kpáse, uu kō piakīn niṅukuse.

⁴ Nkó yee Nfáasōne meyu mpehē mpehē n símisi ye umecire Uléécaā ncee-i papukusele. Amá nkó yee Uléécaā rinyiri ne n símisi ye picō Uléécaā ncee-i papukusele.

⁵ Ne pēé la yare nónnénéí nōké Nfáasōne meyu mpehē mpehē n símisi. Amá lē kam meýánsei ní la yee nōké pēe Uléécaā rinyiri ne n símisi. Nkó yee Uléécaā rinyiri ne n símisi ye nkó yee Nfáasōne meyu mpehē mpehē n símisi fele. Amá in te unyine ye liasei lese un símisi mecire kai yé picō kuláa wa, ai tíyese api Uléécaā ncee-i papisi.

⁶ Pimárecō, ne la ké nó pise re nen nōkenéméé n hapō nen Nfáasōne meyu mpehē mpehē n símisi, yo kai yé nó yóriye? Ai nen nsímé ke Uléécaā né n nyíse nó n símisi, née nen nsōhōsimé nnyine nó n símisi, née nen Uléécaā rinyiri ne n símisi, née nen icélaa inyine nó m pa kai yé kuláa waa?

⁷ Limecō kaí we ne iyómelū yare nní risū née kusole kapi ye ne anípe mí pi. Lianō ansá n kóólentēnelē, íye ke usoi uu yé ne ceri re risū kapi símisi née kusole kapi pépu?

⁸ Uyee rináatōṅ n símisi unsá anōo n lese liké n kpáiiilē, wóo yé pēe céri uké umecire cápīne uké ne atōpi leepō?

⁹ Limecō, nōn Nfáasōne meyu mpehē mpehē n símisi, nōnsá ye rinōo m ma riké aseī m má, íye ke usoi uu yé ne lē kani n símisi ceri? Méwoo kani pēe

lẽ símisi.

¹⁰ M̃eyu ye kulúí wele ketē kecáá, amá méka áme mekec̃ope we re áme aseí má.

¹¹ Lẽ nnya, usoi un ne né n símisi, nensá umeyu n kóm̃ei, ne ukem̃ee usáne le, uyẽ un k̃o ñé k̃em̃ee usáne.

¹² Lim̃ec̃o, yare kani nní ñ la ñoké Nfáas̃one lih̃eh̃ee meyá m má, ani n wé̃esi mefoí re ñoké meyá lih̃eh̃ee m má lee ye Ulé̃ec̃aa icápine pikó n l̃é p̃iké ne ñfatene k̃em̃éé m papisi.

¹³ Lẽ nnya, li pise re nkó yee Nfáas̃one meyu m̃p̃eh̃é m̃p̃eh̃é n símisi uké Ulé̃ec̃aa pise uké u he uké ye fe uké me t̃uise.

¹⁴ Nen lim̃eyu m̃ẽ ne keyóme n yáasi, Nfáas̃one mee keném̃ee ñ we karí ne yáasi. Amá menés̃oh̃o áme p̃ee líka wai.

¹⁵ Lẽ nnya, íye kai pise re ké wa? Li pise re ké Nfáas̃one mee keném̃ee ñ we ne keyóme yáasi, am k̃o menés̃oh̃o ne keyóme yáasi. Né Nfáas̃one mee keném̃ee ñ we ne ỹo, am k̃o ne menés̃oh̃o yom.

¹⁶ In te Nfáas̃one ñmañe kaá ne Ulé̃ec̃aa p̃õñese, íye ke nkó yee úu meyu m̃ẽ n kóm̃ei uu yé fe uu pip̃óp̃õñese iyáhaa kecáá riñóo ỹosu re Amí! Uu k̃o p̃ee kóm̃ei l̃ẽ kaa n tee.

¹⁷ M̃pá ip̃óp̃akare kaa Ulé̃ec̃aa m pakarente iké íye nsá n nyam̃í, íi nkp̃áni uc̃o l̃enine uké ne ñfatene k̃em̃ee m papisi.

¹⁸ Ne Ulé̃ec̃aa p̃õñese re u t̃iyese nen Nfáas̃one meyu m̃p̃eh̃é m̃p̃eh̃é símisi lin ñóññéñéí mmú fe.

¹⁹ Amá m̃pá ne l̃ẽ, piyóm̃eyáhaa pin n cápine l̃ẽ, li ye kut̃osi né n we re ké añóo fí nyee kúkom̃e ñ we

símisi ké ne pi céési, ne kam yé meyu kápi n kómei ne anó kulúí pi n símaankεε.

²⁰ Ani kapε mewá m músu. Ani akópe piwai ncee kέmeε n nyaní yare siwá fenfεί. Amá ani ye mewéεεε musí.

²¹ Yare ke Upíima uu ní ma api Uléεcaa Nsímé ritelé-i wólú re: Písoi mpí peε meyu féé n símisi ne písáne anó kamí ne tikine ké ne pinésoi símisi.

Amá nípa ne lē, ápi waisene.

²² Lē nnya, Nfáasone meyu mpehē mpehē písímé ye pepeε ápi Kirisi m pakarelē kέmeε rícere le re linyine ye wai. Amá ái Kirisi pikó kέmeε linyine yoriye. Limεcɔ, nóké ne Uléεcaa rinyiri n símisi ye Kirisi pikó kέmeε rícere le re linyine ye wai. Amá ái peε pepeε ápi Kirisi m pakarelē kέmeε líka yoriye.

²³ Uléεcaa pikó pin nkpeni n cápinelē pin pinnéi Nfáasone meyu mpehē mpehē n símisi, piyómeyáhaa pinyine peε ápi limεκό n nyu née pepeε ápi Uléεcaa m pakarelē pin kei n lompɔ, ápi yé maa re nɔ písɔhɔtore lee?

²⁴ In te pi pinnéi Uléεcaa rinyiri ne símisi, ke unyine yeε úu Uléεcaa m pakarelē née unyine yeε úu limεκό n nyu uu kei lompɔ, u yé ukefa-i musí, nsímé mmē nn u nyíse re úu alari má,

²⁵ kemúnjé keε ukefa-i m pékaalē ake kpāii, uu peε kέyu ketē kipi uu Uléεcaa pakare, uu yóó re meseisei ke Uléεcaa uu nókenécɔpe we.

Lē kai m pise re liké Kirisi pikó icápine kέmeé n sónε

²⁶ Yo kai nkpeni pise re nóké n wai, pimáreɔ? Nɔn ye n cápinelē te keyóme kani yáási, nókenécɔpe

unyine yéé fe uu yóm, ucɔ uu icélaa inyine pa, Uléécāa uu ucɔ nsímé nyíse, ucɔ uu Nfáasɔne meyu mpehē mpehē símisi, ucɔ uu measei lese. Li pise re linnéi liké n léni, piyómeyáhaa pin ne nfatene kémee papisi.

²⁷ PISOI pin ye Nfáasɔne meyu mpehē mpehē n símisine, ápi kape ye pité née pitaani rifaau. Piké ye kɔ use use símisi. Li kɔ pise re unyine uké ye n we un pinsímé mmē tuisse.

²⁸ Uka unsá n we uké tuisse, li pise re piké ye riséé. Piké ye ne pimécire kefa-i n símisi, api ye kɔ ne Uléécāa n símisi.

²⁹ Li pise re pepe Uléécāa rinyiri ne n símisi pité née pitaani piké ye símisi picɔ api ye pinsímé mmē músu api yénu.

³⁰ Amá in te Uléécāa ye icápine iyē-i unyine nsímé nyíse, li pise re uyee pee n símaari uké riséé piké nkó kutu ricɔ.

³¹ Nó ye fe ani nónnénéi Uléécāa rinyiri ne símisi ani tisentene, nípá úye uú ne icélaa inyine yenu uu múlú, ai kɔ ne nípá úye n ηmóópúselē.

³² Pepe Uléécāa rinyiri ne n símisi ye ihēe iyē ke Uléécāa uu pi n he kecáa rinaηe mále.

³³ Li we re Uléécāa úu méwoo méwoo ukó, amá nkīnīηe ukó lo.

Yare kai Uléécāa pikó icápine nnéi kémee ní we,

³⁴ li pise re pinósi piké ye Uléécāa icápine kémee n séélē. Api ncée má piké ye kei n símisi. Li pise re piké pimécire ricēpise yare ke isé ii mí ma.

³⁵ Pin linyine n la piké céri, piké ye pipila pise síyo-i. Ai ne sá re unósi uké ye Uléécāa icápine kémee n símisi.

36 Née nō mūsu re nōkenémee nké-i ke Nsímé Kēcire nn léeme? Née nō ḡmanē kémee knn hápō?

37 Uye un m mūsu re u Uléécaā rinyiri ne símisile née u Uléécaā Nfaasōne ihēe inyine má, liute uké céri re mmē kam ní nō ḡ wólu ye Upíima isé le.

38 Amá úye unsá lē n nyu, Uléécaā páa kō liute nyu.

39 Lē nnya, pimárecō, ani n wéesi nōké ye ne Uléécaā rinyiri símisi. Amá áni kapē n yulu re pisoī ápi kapē ye Nfáasōne meyu mpehē mpehē símisi.

40 Amá li pise re nōké linnéi n wai lin nyam, ái kapē m pulu.

15

Kirisi meyiē nkpō kémee nsímé

1 Pimárecō, Nsímé Kēcire kam nō rin-yóó ani n ḡmurei, ani kō nkemee iníḡi wai kam la ké nō léise

2 re n nórinyu lōle, in te nō ḡsōne m múílē. Insá lē, méwoo kaní ne kefa n tene.

3 Nsímé mmē kam tinécúruu n kō kam yé te né mefoi nō ritéḡse. Lelēe re arókōpe nnya ke Kirisi uu kpu yare kaí pēe mekēe-me Uléécaā ritelé-i n wólaalē.

4 Pi u kulesile uu keyáa táánū tunḡ pikpōkpō kémee yisi yare kai kō mekēe-me Uléécaā ritelé-i n wólaalē.

5 Kuu pikpōkpō kémee n yisi, Piyēe uu u yenu, upitume kefi ne pité api kō limemáá u yenu.

6 Uu limemáá upimarecō píle píle menupū ne kuláa umēcire nyíse itunḡ ise-i. Pico ye pikēcōpe kpínle, amá pimēyā ye ne nfáa mále.

7 Uu kō limemáá Yakupu kpáfúme, uu kō pēe limemáá pitume nnéi kpáfúme.

⁸ Uu pēē pē nnēí memáá kō metórōssei nē umēcīre nyíse, nē nkó nēē nní ní we yarē kewá pēni kapi mári.

⁹ Nēē Kirisi pitumē kecōpe usínsá. Am tu re piké nē sēē re utumē. Li we re ne pēē Kirisi pikó wéekuselēlē.

¹⁰ Amá Uléēcaa ipēelēē yēē tíyēse karí ne isoi nnyí kam nní ní le we. Kēfa kuú ne nē n fénne, ái méwoo wa. Li we re ne pikēi wale am pitumē picō nnēí feriyē. Asei kecáá, ái nēē keisi, uipēelēē yēē pikēi pē wa.

¹¹ Lē nnya, nípá lin nē nēē lin pēpēē pikēi pē wa, Nsímé Kēcīre kari nó yóólē. Mmē kani kō ne kefa tēne.

Tō meyise nkpō kēmēē nsímé

¹² Tō yóólēnle re Kirisi yē pikpōkpō kēmēē yisi. Iye ke nōkenēcōpe pinyīne api yē pēē fe api re pikpōkpō ápi yē yisi?

¹³ In te pikpōkpō ápi yē yisi, lē nnya Kirisi páa kō yisi.

¹⁴ In te Kirisi úu yisi, ntósímé kari n yóólē yē méwoo le. Méwoo kani kō ne kefa u tenelē.

¹⁵ In mēsei re pikpōkpō ápi yē yisi, ke tōō pēē we tōn yóólē te Uléēcaa yē Kirisi yukuse, úu kō pēē pikpōkpō kēmēē u yukuse, tō ne u rikpárále, ari pēē wai pitansei nōōmē.

¹⁶ Li we re in te pikpōkpō ápi yē yisi, Kirisi páa kō yisi.

¹⁷ In te Kirisi úu yisi, méwoo kaní ne kefa u tenelē. Nō kō ne nōanékōpe kēmēē wele.

¹⁸ Li kō nyíselē re pēpēē Kirisi ne kefa n tenelē apí ne kpi yē pōlaalenlē.

¹⁹ In te ketē ntē isoi ŋmanē nnya karí ne Kirisi tálē, lirócō yē íwe wele ai tōsu nípá úye.

20 Amá mēsei kē Kirisi uu pikpōkpō kēmēē yisi. Uyēē mēfoi yisi. Li nyísele re picō pēē n kpi pō né kō kam api yisikēē.

21 Usoi use yēē nē sisoipipi nkpō ka. Usoi use yēē kō tīyēsēnē sisoipipi siké yē nē pikpōkpō kēmēē yisi.

22 Kē pīsoi nnēi nē Atam api m pēnelē nnya kapi kpīni. Kapi nē Kirisi m pēnelē nnya kapi limēcō pinnēi nfāa fale yēnūnē.

23 Amá mpá úyē nē uitūyē yē nyi. Kirisi yē piyisē masilē. Uyēē ufoi. Un piyēi n ka, upikō pēē limēmāá yisinē.

24 Limēmāá kē mpá yo ketō akē pēē sōnti, kumúnjē kre-i kē Kirisi uu iyōopi nnēi nē rīnanjē nnēi nē nyōopinanjē nnēi tékéēnē, uu pēē un-yōopinanjē nnēi Sāa Uléēcāa anipē-i wai.

25 Li we re Kirisi uké pēē iyōopi n tū kelēnē liké ha nē tu pēē uyē-i kē Uléēcāa uu yé upilaarō nnēi Kirisi kēnyalē-i rinwúlase.

26 Ulāarō tōrō kuu n tékéēnē yēē nkpō.

27 Li Uléēcāa ritelē kēmēē wōlaalē tē: Uléēcāa yé linnēi ukēnyalē-i riwulase. Kai nnī n wōlaalē tē “linnēi”, ai pēē re nē Uléēcāa kapi lē tee. Li we re uyēē mpá yo Kirisi kēnyalē-i riwulase.

28 Mpá yo in ukēnyalē-i rinwula, uyē Uléēcāa Kēpīpi uu pēē umēcīrē cēpīsē uu Uléēcāa kēnyalē-i wūla. Uléēcāa yēē mpá yo ukēnyalē-i rinwúlase, kēi kē Uléēcāa uu pēē meýíékíyiki mpá yo kecāá iyōopi tonēnē.

29 Ani mpí pēē yē nnī n ηmurei re piké pikpōkpō nnya míni pi wolē kecāá musí nké. Yo kapi lē nē náási? In tē mēsei yē mē re pikpōkpō api yē yisi, yo nnya kapi pēē ηmurei re piké pikpōkpō pē nnya míni

pi wole?

³⁰ Tó ŋmaa ricurruu ní? Yo nnya kari mpíi meséere nkpò lorólè?

³¹ Pimárecò, nípá keyáa kéye kam nkpò hēirente. Meseisei ke tó ne Urópiima Yeesu Kirisi kupérecò aku nń nnya meyíkíyiki rikókòri né we.

³² In pēe sisoipipi kemúñé kam pēe má kam ne Efēesi-pò písoi kpááree pinyine yare icarename tōpu, yo kai yé né yóriye? In te pikpòkpò ápi ye yisi, tóké mese n wai yare kapi ní ma re: Tò kóso kpine, lē nnya tóké n le tōn níru.

³³ Ani kapē tíye unyine uké nó kírāase: Aséncò kópē yèè isoi sōne caailē.

³⁴ Ani nómenécíre tí ani músu n̄sōne, áni kapē akópē n wai. Písoi ye nókenécōpe wele pēe ápi Uléécāa n nyu.

Ipiñe iye ke pepēe nkpò kémēe n yisi api má?

³⁵ Unyine yé pise re: Iye ke pikpòkpò api ye yisi? Ipiñe iye kapi ne pēeri?

³⁶ Pó uníri nkó! Aa nyu re pinsá rilukepipi n lukesi, ári yé fe riké lēe?

³⁷ Tipipi rinyine kaa ye lukesi re mpuri. In n la, risírēpipi néē rilukepipi féé rinyine. Ai kuléé kpēe n lēlunē ricurruu kaa ye lukesi.

³⁸ Uléécāa yēe ye pēe ripipi tē ipiñe iyē kuu ní la hē. Mpá ripipi ríye kuu ipiñe yēe ne ri n sá hē.

³⁹ Lifáakó ái linnéi isare ise má. Isoisare ye ne isēe ikó kóólēlenlē, sinúipi isare ne impehē, ikpíntomé ikó ne iyē mpehē kò.

⁴⁰ Limēcò ke keléécāa-pò líkó ipiñe íi ne ketē nté líkó ipiñe kóólēlē. Keléécāa-pò líkó nsōne ne mm-pehē, ketē nté líkó nsōne ne mmē mpehē kò.

41 Ituηe ye imetēi cire mále, iwáre in imekó má, awárepi pṓon kṓ amekó má. Mpá awárepi ricuruu áa metēi mese má.

42 Limεcṓ kai sónti liké kumúnġe kpe-i ke pikpṓkṓpṓ api n yisine n we. Pi ye pin pisoī n kulēsi, pi ye fṓnile, amá Uléécāa un pi n yukuse, ápi ppe pí kai nkṓ kṓpáne.

43 Pi ye kékulaa-i íwe n wele ápi kṓ páápú. Amá Uléécāa un píyei pi n yukuse, pi ye ppe ríyu m mále pin kṓ páápú.

44 Isoipiηe nnyí kari nní n nyáni kapi ye kékulaa-i m má. Pin píyei n yisi, ipiηe fale ke Nfáasṓne nn ye n he kapi máne. Lē nnya, isoipiηe nnyí kari nní n nyáni ye wele. Limεcṓ ipiηe iyē ke Nfáasṓne nn ye n he pṓ ne kṓ wele.

45 Lē nnya kai Uléécāa Nsímé ritelē-i wólaalē te: Usoi foí uyē ke Uléécāa uu n wa uu u séi re Atam ye kesoi pipi le kee nfáa n yē. Amá Atam tṓrṓ ye nní Kirisi. Úkemeé ke Nfáasṓne ní we nn ye nfáa he.

46 Ai ipiηe ke Nfáasṓne nn ye n he yee ppe mefoí we, amá isoipiηe nnyí kari nní ní nyáni ye nyi. Iyē ke Nfáasṓne nn ye n he ye kepire sóntile.

47 Ntaai kapí ne usoi foí mó. Uyē ne ketē nté ukó le. Keléécāa ke ulírū pṓo léeri.

48 Pεπεε ketē nté ní we ye we yare uyē kapí ne ntaai m mó mecṓ. Pεπεε keléécāa-pṓ ní we ye we yare uyee keléécāa-pṓ n léeri mecṓ.

49 Tṓ ne neni wele yare uyē kapí ne ntaai m mó mecṓ. Limεcṓ kari kṓ sónti tṓké n we yare uyee keléécāa-pṓ n léeri.

50 Pimáreco, ne la ké nó maa re isoipiηe nnyí kari nní ní nyáni íi yé fe iké Uléécāa iyṓopi kέmeε

lompō. Ai líka nnya, lēlēe ye n caai ái yé fe liké pansē licaaiciré.

⁵¹ Ani kutu ricō ké nsímé nnyine mēe m pékaalē nó símisi ani kóm te ári ntónéí kpine. Amá tó kam ari ntónéí mmú ipiñe féé conse.

⁵² Kumúnjé kuse kunyine-i ke rináatōñ arí ha meyéne mēse keyáa tōrō ténine. Tin lē n tē, pikpōkpō api yisi api pēe pansē pikpōciré. Tó mpí, tōo likumúnjé kpe-i nfáa m má, tōo ipiñe féé conse.

⁵³ Li meýíkíyiki pise re irópñe nnyí ye ye nní n caai iké pansē icaaiciré, irópñe nnyí ye ye nní n kpu iké pansē ikpōciré.

⁵⁴ Lēlēe ye n caai lin píyei m pansē licaaiciré, lēlēe ye n kpu lin kō píyei m pansē likpōciré ke nsímé mēe n wólaalē nn pēe sónti: Mmē mēe nní re:

Pi nkpō feriyē api n tékéé.

⁵⁵ Nkpō, áa nkpáni feriyē!

Nkpō, mepólō kaá ne n kóni ye tenēle.

⁵⁶ Akópe nyēe nkpō melō waise, isé yeē akópe rñanñe hēelē.

⁵⁷ Amá tō Uléécaā pakare kuú ne Urópñima Yeesu Kirisi rintíki uú ne rñanñe ró he ari nkpō feriyē.

⁵⁸ Lē nnya pimárecō kecire, nóinépiñe íi kape riyō, áni kape n tñarente. Ani nḗpá píyei n kenjaalē nōñ Urópñima pikēi nḗñe wai. Nórínécúruu ye nyule re pikēi pē kani ukupénecō kēmēe n wai ápi yé méwoo wa.

16

Itāhō kapí ne Yerusalem-pō Kirisi pikó n sī

¹ Siwóó itāhō kapí ne Yerusalem-pō Yeesu pikó n lénine nkó ye nkpéni mmú: Ne lē kai mewai m

μά Uléecaa icápine pikó pēē Kalasii-pō ní we pisímé masile. Nóké kō pimēwai ritiki.

² Mπά κewénteyaa ukóso úye, mπά úye uké ye lē kuu yé n fe uu tóhō ukēyō-pō iyaa yekei. Ké ne n tuipō, nōn linnéi picápine masí.

³ Nen píyēi n tuipō, né átélé wōi am pē kani n lése re piké ne nóinētōhō Yerusalem ha pa, apí ne péne.

⁴ Lin m pise re ké rinécúruu ha, tó ne pē yé nsē tipéne.

Lē ke Pōoli uu ne piwai n náasi

⁵ Masetuwaani ketē kamí tikiñe ké ne nókenémee tuipō. Kei kam cōpune kelenē.

⁶ In n la, né nókenémee siyáa sinyine wa. Ticuruu in n la, am nnyiyē kumúñé nnéi nókenéméé tone ani né léni amí ne kei kam n sí tōmpō.

⁷ Li we re am neni la ké nó yé amí ne n tōsu. Amá Upíima un n la, ne la ké nókenémee siyáa wa.

⁸ Amá né pēē Efēesi kuyu-i tone Pantekooti keyaa aké ha ne tulu.

⁹ Ai líka nnya, mπά ke piláarō api kulúí ní we, li kei ncée né tápilele fouu ké ne pikei píima pinyine pēē kuláa m má wa.

¹⁰ Timotee un nókenéméé n tuipō, ani u yōsí rísone, áni kapē tíyē uripōō riké caai. Li we re menécō kuu Upíima pikei wai.

¹¹ Lē nnya, úka úu kapē u lómiise. Amá ani u lē uké nkíññine ne uncee sōne uu ne kenémee pēeri. Tó ne Yeesu pikó picō ye u ménle.

¹² Ne urómárecō Apoloosi pō tñmóópúsele re u ne Yeesu pikó picō piké nókenéméé hapō. Amá uu kahanē n ηmurei re u yé nkpréni tōmpō. Lin píyēi ne u rinsá, u yé hapō.

Icélaa tərəə ne iyáhaa

13 Ani kapε ləpilε, ani nfatεne kέmεé n we, ani itisi yəsí aní m páápú.

14 Ani mίpá yo n wai ne ríla.

15 Pimárεcə, nə nyulε rε Sitefanaasi ne ukεyə pikó pεε pifoi Akayii ketē kέmεε Kirisi ritiki api kə mεse ne mεse Uléεcaa pikó kecəpe pipikei n wai. Lē nnya kam tε kέ nó pise rε:

16 Ani nómεnécíre ricepise, ani pi ne pē nnéi pεε pimεcə mē ne pipikei n ημόópúlē metene n we piké nó n séni.

17 Sitefanaasi ne Fərutunatuusi ne Akayikuusi mekame ye né larisile. Káni rí we, pεpεε lē kani yé pεε n wa né wai.

18 Pi rinékín ηiηukusele yare kapi nó n wa mεcə. Ani lipite pē ipakare pípa ceri!

19 Uléεcaa ícápine yeε Asii ketē kecáá rí we pikó ye nó yáási. Akílasi ne Pirisili ne Yeesu pikó pεε ye pikεyə-i n cápine ye nó yáási, nó ne Upíima kupénecə kέmεε.

20 Nópinémárεcə nnéi pεε nté rí we ye nó yáási! Ani nómεnécəpεcire yáhaane ani memárεcə pirane.

21 Né Pəoli, née rinécúruu ne kunénipe anəw nnyé wói rε ne nó yáási.

22 Uye unsá Upíima n la, Uléεcaa uké u rité! Maranata! A kam, Urópíima!

23 Upíima Yeesu uké ípεeléε nó nyíse!

24 Ne nónnénéi lalε nó ne Kirisi Yeesu kupénecə kέmεé.

Nkomine Fal Ritɛ́lé **Sola New Testament**

copyright © 2010 UEEB/SIM au Benin

Language: Sola (Miyobe)

Translation by: SIM International

Sola, Nkomine Fal Ritɛ́lé

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

1bac8ff9-a7c9-52ef-bb5e-7155dd6ba1a1